

کتابخانه هم کتابخانه‌ی

● رؤیا صدر

- کتابخانه‌ی مجازی فضایی را در خانه اشغال نمی‌کند و جا برای اشیای دیگر در منزل باز می‌شود. توضیح آن که خانه‌های کنونی، کوچک‌تر از آن‌اند که فضای مفید آن‌ها به‌وسیله‌ی کتاب اشغال شود و جای وسایلی چون ظروف کریستال و گلدان‌های چینی تنگ باشد.
- کتاب را نمی‌توان در دسترس اطفال گذاشت، چون پاره و کثیفش می‌کنند. در حالی که در عصر جدید، بچه‌ها شیوه‌ی کار با رایانه را از بزرگ‌ترها بهتر می‌دانند و بی‌هیچ دغدغه‌ای، می‌توان کل کتابخانه‌ی مجازی را با همه‌ی مخلفاتش در اختیار آن‌ها قرار داد.
- استفاده از کتابخانه‌های مجازی باعث شکوفایی علم چشم پزشکی و صنعت عینک سازی می‌شود و کمک بزرگی در این رابطه به بشریت می‌کند. در حالی که علم و صنعت مذکور در صورت استفاده‌ی بیشتر مردم از کتاب و عدم اقبال آن‌ها به فضای مجازی، کمتر رشد می‌کند.
- استفاده از کتابخانه‌ی دیجیتال باعث صرفه‌جویی در هزینه‌ها می‌شود. درست است که خرید کتاب پایین‌ترین رقم را در سبد هزینه‌های خانوار تشکیل می‌دهد. ولی این دلیل نمی‌شود که در این دوره‌ی و انفسا، از پول پفک کودک دل‌بندمان بزینیم و با سنگ‌دلی هر چه تمام‌تر، برای او کتاب بخریم.
- کتابخانه‌ی مجازی نیاز به گردگیری کتاب‌ها ندارد.
- استفاده از کتابخانه‌ی مجازی به تر کردن انگشتان هنگام ورق زدن نیاز ندارد و در نتیجه، احتمال انتقال میکروب انگشت به ناحیه‌ی زبان هنگام استفاده از آن در حد مینی‌مم است.
- احتمال ریختن چای و آب هنداونه روی اوراق کتاب‌های مجازی توسط خواننده بسیار پایین است. (این احتمال جز در موارد استثنایی به صفر میل می‌کند).
- امکان سوزانده شدن کتابخانه‌ی مجازی وجود ندارد. از این رو مورخان معتقدند: اگر کتابخانه‌ی استخر که توسط اسکندر مقدونی سوزانده شد، مجازی بود و حقیقی نبود، امکان محفوظ ماندن آن در طول تاریخ و امکان دستیابی به رمان‌های نویسندگان دوره‌ی هخامنشی برای ما بیشتر وجود داشت.
- در کتابخانه‌ی مجازی امکان تولید کتاب‌های بیشتری با وزن «مثنوی» وجود دارد. قابل ذکر آن که مثنوی به علت برخورداری از هفتاد من کاغذ، با محدودیت یافتن ناشر و یافتن اصله درخت برای تبدیل به ورق روبه‌رو ست و از این رو شاعران رغبت نمی‌کنند به تولید آثاری در این حجم بپردازند؛ مگر این که تضمینی برای ارائه‌ی اثر در فضای مجازی وجود داشته باشد.
- کتابخانه‌ی مجازی از امنیت بیشتری از نظر خورده نشدن از سوی گاوها، گوسفندها و بقیه‌ی احشام برخوردار است. قابل ذکر آن که حتی همه‌ی «برادران

تصویر ساز بهنام خیامی



مجازی



کارامازوف «هم در فضای حقیقی می‌توانند خوراک یک وعده‌ی یک گاو شوند. در حالی که همین گاو، اگر بخواهد «یک مشت تمشک»* موجود در یک لپ‌تاپ یا حتی موبایل تلفن همراه را نوش جان کند، چه بسا به ثقل سرد نیز دچار شود.

● اوراق کتاب تا می‌شود، در حالی که امکان تا شدن اوراق رایانه حتی در صورت اوراق شدن دستگاه نیز وجود ندارد.

● استفاده از کتابخانه‌ی دیجیتال باعث صرفه‌جویی در وقت و انرژی می‌شود. چرا که برای تهیه‌ی کتاب دیجیتال نیاز نیست زحمت طاقت فرسای مراجعه به کتاب‌فروشی را بر خود هموار سازیم و نیروی خود را می‌توانیم برای کارهای سازنده‌ای چون بازی رایانه‌ای ذخیره سازیم.

● امکان جا گذاشتن کتابخانه مجازی در اتوبوس و تاکسی و مترو کمتر است (به‌خصوص اگر از رایانه‌های ذغالی استفاده می‌کنید، این احتمال به صفر می‌رسد). در حالی که هر آن امکان دارد کتاب‌مان را در مکان‌های فوق‌جا بگذاریم و یا سارقان بدشانس، به گمان این که شیء ارزشمندی را در کیسه‌مان حمل می‌کنیم، آن را از ما بدزدند.

● استفاده از فضای کتابخانه مجازی، امکان وسیع‌تری را برای تهیه‌ی سریع و بدون زحمت مقالات علمی فراهم می‌کند. این کار در کتابخانه‌ی مجازی با یک کپی پیست ساده انجام می‌گیرد، در حالی که در فضای واقعی مجبوریم زحمت طاقت فرسای رونویسی را بر خود هموار کنیم که این کار صدمات جبران‌ناپذیری را برانگشت سبابه و مچ دستمان وارد می‌آورد.

● کتابخانه‌ی مجازی مدام جلوی چشممان نیست تا مثل آینه‌ی دق، حجم و تعداد عناوین کتاب‌های خوانده نشده را به رخمان بکشد. از این رو سال به سال هم سراغ کتاب نرویم، کمتر احساس خجالت می‌کنیم.

● نمی‌شود کتابخانه‌ی مجازی را با خود به جلسه‌ی امتحان برد یا به عنوان زیردستی! از آن استفاده کرد. از این رو کتابخانه‌ی مجازی می‌تواند برای معلمان پدیده‌ای مثبت تلقی شود، هر چند برای دانش‌آموزان بی‌شک سر امتحانات پدیده‌ای ویرانگر و مخرب به‌شمار می‌آید.

● کتاب‌های کتابخانه مجازی را نمی‌شود امانت داد. این امر، بی‌شک برای آدم‌های خجالتی و اهل رو در بایستی که به عادت زشت! امانت دادن کتاب مبتلایند و به همین دلیل، مدام از حجم کتاب‌هایشان کاسته می‌شود، پدیده‌ی مبارکی است. از **کنفوسیوس** حکیم در این رابطه نقل است که: «کتاب امانتی را کی داده، کی گرفته؟!»

● احساس مالکیت افراد نسبت به کتاب‌ها از بین می‌رود و کتاب از فضای حقیقی زندگی، رخت برمی‌بندد. بی‌شک این هم پدیده‌ی مثبتی است و اثرات بسیار سازنده‌ای دارد که به دلیل کمبود جا، تشریح و تبیین مثبت بودن مذکور در این مقال و مقال‌های دیگر نمی‌گنجد و هرگونه کم آوردن دلیل و منطوق در این رابطه تکذیب می‌شود. کتابخانه‌ی مجازی خیلی هم از جمیع جهات خوب و کتابخانه‌ی غیرمجازی بد است...

*برادران کارامازوف نام رمانی از داستایفسکی و «یک مشت تمشک» نام رمانی از اینیاتسیو سیلونه است.

